

KULTUR

SLUTPROTOKOLL, CENTERPARTIETS PARTISTÄMMA
19-22 SEPTEMBER 2013

Ett hållbart val
CENTERPARTIET

1. CENTERPARTIETS KULTURPOLITISKA PROFIL

Det som kännetecknar Centerpartiets kulturpolitik är sammansättningen av följande punkter:

- Vi vet att skaparglädje frodas i frihet
- Vi ser betydelsen av ett tillgängligt kulturliv i hela landet
- Vi förstår vikten av folkbildningen för samhällets utveckling
- Vi vet att kulturen bidrar till kreativitet och ett innovativt företagsklimat
- Vi vill vårda kulturarvet och stimulera det nya som blir morgondagens kulturarv
- Vi värderar inte skilda kulturella uttryck olika högt
- Vi stimuleras av möjligheterna med ny teknik

2. KULTUR – EN GRUNDPELARE FÖR HÅLLBARHET

Vi lever i en tid med stora utmaningar. Många människor är utan arbete eller annan meningsfull sysselsättning och känner sig inte delaktiga i samhället. Vi riskerar att se ett samhälle som dras isär. Då blir kulturen extra viktig.

Kulturen har sitt egenvärde. Vi behöver kulturen för att leva. Vi behöver uppleva kulturen genom alla våra sinnen. Vi behöver alla få kontakt med våra känslor, då utvecklas vi själva och tillsammans med andra. Ett kulturliv där alla är välkomna och kan delta är en viktig kraft för ett samhälle som håller ihop på lång sikt. Det ska inte spela någon roll om man exempelvis har någon funktionsnedsättning, var i landet man bor eller vilken social eller ekonomisk situation man befinner sig i. Kulturen ska finnas till för alla.

Skaparglädje frodas i frihet. De sätt vi har att förmedla våra känslor och tankar inom kulturen kan ta de mest skiftande former. Ett myller av konstnärliga och kulturella uttryck visar på vidden av mänsklig kreativitet och föreställningsförmåga. Det är en rikedom. Den konstnärliga friheten måste värnas.

Kulturen spelar en stor roll som mötesplats där vi gemensamt förstår oss själva och samhället vi lever i. Där vi utvecklas i spännande möten med varandra. Där vi också kan få nya perspektiv och känna sammanhang i tillvaron och vår kreativitet och förståelse för andra kan utvecklas. Kulturen är en omistlig del av mänskligt liv och därför en viktig uppgift för samhället.

3. KULTURENS ROLL FÖR MÄNNISKA OCH SAMHÄLLE

Kontakter med andra och bildning är centrala för att kunna orientera sig, forma självständiga uppfattningar och aktivt delta i samhället. Här spelar civilsamhällets alla delar en mycket viktig roll. Ett exempel är folkbildningen där vi gemensamt skapar djupare kunskap om vår värld. Att främja goda villkor för civilsamhället och folkbildningen är en mycket viktig uppgift.¹ Kulturen och folkbildningen skapar rum för reflektion och eftertanke och är därmed viktiga för demokratin. Bildning vidgar våra vyer och gör oss friare.

Vi behöver ett rikt kulturliv i hela landet där nya uttryck frodas, lyfts fram och tas tillvara. Kultursamverkansmodellen som nu är införd i nästan hela landet och där fördelningen av de resurser staten bidrar med till det regionala kulturlivet bestäms i samråd med regionerna är en framgång. Den har bidragit till att mobilisera kulturlivet i regionerna och lyfta fram det som är regionalt mest angeläget. Samtidigt ligger i dag mycket nationell expertis i storstäder eller i huvudstaden. Vi missar massor av talang och kreativitet ute i landet som borde komma fler till del. Det är inte hållbart. Istället bör vi hitta en modell som gör att vi lyfter fram spetskompetens där den finns i landet. Detta bör ske i samverkan mellan regionerna och staten, en ny modell för den nationella kulturpolitiken. Det rör sig då om att bygga vidare på de tankar som gjort samverkansmodellen framgångsrik och göra en liknande modell för den nationella nivån. Därutöver behöver de statliga kulturinstitutionerna och dess verksamheter göras mer tillgängliga över hela landet. Det kan ske exempelvis genom att digitalt tillgängliggöra scenföreställningar och genom goda villkor för utlåning av konstverk.

Sverige behöver en kulturpolitik som både tar tillvara kulturarvet och skapar förutsättningar för det nya som växer fram. Det är då givet att fortsatt arbeta för bland annat en generös kyrkoantikvarisk ersättning. Det är även betydelsefullt med det statliga stöd som finns till trossamfund med skilda inriktningar för att ge förutsättningar att bedriva religiös verksamhet. En annan del i detta är behovet att digitalt tillgängliggöra vårt kulturarv men också att se hur vi bevarar det digitala som skapas i dag.

Den digitala utvecklingen öppnar för fantasiska möjligheter. Det gäller såväl skapande av nya kulturformer som nya sätt att bevara och tillgängliggöra kulturarvet. Det har Centerpartiet främjat bland annat genom stöd till digitalisering av biografier och samlingslokaler. Den

---

¹ Motion som omfattar civilsamhälle och bildning finns under utbildningsprogrammet

infrastruktur som dessa lokaler utgör kan inte överskattas. Vi behöver träffas fysiskt och dessa lokaler fungerar också som ett nav för landsbygdsutveckling.

Kultur bygger på kreativitet och spelar också en viktig roll för tillväxt och innovation. Den är bland annat viktig för besöksnäringen. Kulturella resurser är dessutom förnybara vilket är särskilt välkommet för ett uthålligt näringsliv. Vi behöver ta tillvara den kreativa kraften och hitta modeller för att sprida den i samhället. Det finns också skatte- och avdragsregler som behöver ses över inom detta område. Ett exempel är den så kallade dansbandsmomsen som innebär att det är lägre moms om ett band spelar för en sittande publik och högre om publiken dansar. En annan är att företag får dra av för en ny designmöbel men inte ett konstverk. Vi anser att en bred översyn kring frågor som dessa behöver göras för att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för företagande inom kultursektorn men även för allmännyttiga föreningar.

Att satsa på kultur för barn och unga är självklart för oss. Vi ser med oro på rapporter om bland annat psykisk ohälsa liksom rapporter om lägre läsförståelse bland unga. Kulturen kan spela en stor roll i att vända utvecklingen. Vi mår bra av kultur och den bidrar också till lärande. Därför är det viktigt att alla barn får tillgång till att uppleva professionell kultur i skolan, men också att själva skapa. Detta har vi främjat genom ”Skapande skola”, en statlig satsning med just detta innehåll. Vår ambition är att den ska byggas ut till att omfatta även hela förskolan, fritidshemsverksamheten och gymnasiet. Det är en långsiktig och hållbar investering.

Kultur bidrar till hälsa. Det gäller oss alla. Det blir då också viktigt att arbeta med detta inom vård och omsorg. Mycket bra verksamhet finns men en förstärkning av kunskaper om detta för de som arbetar inom områdena, ett kulturlyft för vård- och omsorgspersonal, skulle ge än mer utbyte över tid. Med kunnig personal kan de kulturaktiviteter som ordnas bli bättre anpassade efter de deltagandes behov. Med möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling kan kunskap förstärkas och engagemang och verksamhet upprätthållas.

Öppenhet och tolerans är kärnvärden för Centerpartiet. Vi ser med oro på stämningar i samhället som inte ser hur berikande det är för vårt land att personer från andra länder söker sig hit. Det visar på hur viktigt det är med mötesplatser, inte minst inom kulturen, där man kan mötas utifrån intresse och inte utifrån ursprung. De nya kulturyttringar som Sverige berikas med genom de personer som kommer hit är ett viktigt tillskott. Vi vet också att ett brett och livfullt kulturliv och tolerans är bra för ett samhälles utveckling och tillväxt.

Ett hållbart samhälle förutsätter också yttrandefrihet, tillgång till media med flera perspektiv och utrymme för fördjupning. Det är centralt för granskning av makten inom olika delar av

samhället. Det främjar den kunskap och bildning som är avgörande för demokratin. Vi behöver därför fortsatt bidra till att främja en bredd på mediemarknaden som innefattar både privata medier och såväl politiskt- som kommersiellt oberoende medier.

Centerpartiet verkar för att:

1. den offentligt finansierade kulturen ska vara tillgänglig för alla oavsett var i landet man bor.
2. en offentlig utredning om en ny modell för nationell kulturpolitik tillsätts med utgångspunkten att involvera regionerna i den nationella politiken.
3. statliga kulturinstitutioner och dess verksamheter ska göras mer tillgängliga över hela landet.
4. en fortsatt hög nivå på kyrkoantikvarisk ersättning ska säkras.
5. främja ytterligare digitalisering av kulturarvet.
6. en översyn över skatte- och avdragsregler ska göras för att skapa likvärdiga och goda förutsättningar för företagare inom kultursektorn och allmännyttiga föreningar.
7. ”Skapande skola” på sikt ska byggas ut till att omfatta även hela förskolan, fritidshem och gymnasieskolan.
8. personal inom vård och omsorg ska få möjlighet till kompetensutveckling inom kultur och hälsa.
9. utveckla samarbetet mellan skola och bibliotek

IDROTT, MOTION NR 9.1

9.1.1 Att ett centerpartistiskt idrottsnätverk bildas.

9.1.2 Att tydliggöra, utveckla och lyfta fram Centerpartiets idrottspolitiska program som en del av politikdelen, hållbar välfärd.

Motionsyttrande:

Centerpartiet delar motionen andemening. Idrottsrörelsen utgör en mycket stor del av det civila samhället och engagerar väldigt många människor. Idrottens betydelse för samhället kan knappast överskattas.

I Centerpartiet finns möjlighet att bilda nätverk. De kan med fördel bildas utifrån enskilda medlemmar som går samman för att arbeta gemensamt för en fråga. Inom idrottsområdet är det

få frågor som har nationell karaktär politiskt. En stor del av frågorna hanteras internt av Riksidrottsförbundet. De flesta frågor som konkret rör politiken finns inom kommunerna, där frågor om föreningsbidrag, hallar och liknande är stora. Centerpartiet anser att forrådet av ett idrottspolitiskt nätverk bör skapas underifrån och inte är en fråga för en partistämman att ta ställning till.

Centerpartiet delar motionärernas uppfattning att idrottsfrågorna är en del i välfärden. Det är viktigt att arbeta med dessa frågor inte minst med tanke på idrottens betydelse för integration, friskvård, motionsidrott med mera, som motionärerna framhåller. Tydligast blir detta i kommunerna.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.1.1

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.1.2

MEDIA, MOTION NR 9.2 SAMT 9.3

- 9.2 Att Centerpartiet ska verka för att TV-avgiften avskaffas och ska eller inte medverka till att TV-avgiften ersätts med någon annan form av tvångsfinansiering.
- 9.3.1 Att Centerpartiet verkar för en reform av public service och att fokus läggs på att vara en källa för samhällsinformation och utbildning.
- 9.3.2 Att Centerpartiet ställer sig bakom genomförandet av en utredning gällande public service roll i dagens Sverige.

Motionsyttrande:

Centerpartiet värnar ett starkt public service med en mångfald av olika programtyper. Högkvalitativa samhälls- och kulturprogram har för oss en självklar plats i utbudet, men det gäller även för sportsändningar och breda underhållningsprogram.

Om uppdraget för public service skulle snävas av och de enbart skulle tillåtas att sända smala program som andra aktörer på mediemarknaden inte gör, så skulle folkligheten falla bort. Färre skulle sannolikt ta del av utbudet och då skulle också folkbildningsfunktionen minska. Det är inte minst viktigt ur ett demokratiperspektiv att många tar del av utbudet. Den granskande journalistik som sker inom public service har en stor betydelse för att belysa hur samhället fungerar. Då är det bra att många hittar till kanalerna. En utredning har presenterats under 2012 av Public service-kommittén som belyst såväl frågan om bredd i programverksamheten inom public service som utvecklingen på mediemarknaden i stort, så en ny utredning finns inget behov av för närvarande.

I Centerpartiet upplever vi att det finns en bred uppslutning i samhället kring idén om behovet av en av såväl politiken som marknaden oberoende radio och TV i allmänhetens tjänst. Många skiftande intressen måste tillgodoses. Programmen behöver spegla hela samhället och ha ett brett utbud som är tillgängligt också för personer med funktionshinder. För att public service ska vara fortsatt angeläget för många är det viktigt att utbudet också är tillgängligt i digitala medier.

En finansiering som är stabil och förutsägbar över tiden är grunden för en oberoende radio och TV även i framtiden. Det är inte hållbart att finansiera public service med dagens TV-avgiftssystem. Alternativet med skattefinansiering har också sina komplikationer. Det finns en risk att oberoendet för public service undermineras om anslaget bestäms politiskt i den ordinarie statsbudgeten. Då kan det uppfattas som att politiken styr tillgången till resurser utefter vad man för tillfället tycker om programproduktionen.

Det är inte längre hållbart att koppla TV-avgiften till hushållet när ”mottagningsapparaten” kan vara TV:n i vardagsrummet men lika gärna datorn på jobbet eller mobiltelefonen.

Teknikutvecklingen har gjort dagens modell omodern. Istället kan man ta ut en public serviceavgift/medieavgift av alla skattebetalare som man gör med till exempel begravningsavgiften. Detta oaktat människors medlemskap i Svenska kyrkan och utan några liknelser i övrigt. Vi betalar för vår gemensamma public service-produktion via en ”public serviceavgift/medieavgift”, lika för alla oberoende av inkomst och omöjlig att smita från.

Många kommersiella medier tar ett stort ansvar för granskning av makten och det demokratiska samtalet i stort. Den nya världen med digitala medier gör också att tillgången på information och journalistik från olika källor blir enorm. Detta är oerhört berikande. Samtidigt är det tyvärr på stora delar av mediemarknaden svårt att få lönsamhet på fördjupande journalistik när annonsintäkter minskar eftersom många väljer att söka gratis nyheter på internet. Då blir det svårt att få råd med fördjupande journalistik med tillgång till exempelvis

utrikeskorrespondenter. Detta är ett problem och villkoren för media i stort behöver följas noga. Mångfalden måste värnas.

Centerpartiet värnar det stora utbud som Sveriges television, Sveriges radio och Utbildningsradion levererar. Bredden och bildningsuppdraget får inte urholkas. Den bedömning vi gör i dag är att vinsterna av att ha skilda bolag är större än den eventuella effektivisering en sammanslagning skulle ge. Det är dock nödvändigt att följa utvecklingen och se om det finns skäl att ompröva detta senare. Det är redan i dag viktigt att de tre bolagen samverkar mer och utnyttjar varandras resurser i högre grad för att uppnå en större effektivitet.

Centerpartiet anser att public service ska bibehållas med ett brett programutbud, säkerställt politiskt och kommersiellt oberoende, och att dagens TV-avgiftssystem ska avskaffas till förmån för en public serviceavgift/medieavgift för alla.

Partistämman beslutade att avslå följande att-satser:

9.2

9.3.1

9.3.2

SPEL, MOTION NR 9.4

9.4.1 Att ett tak införs på hur stora vinster får vara i lotteri och spel på den svenska marknaden.

9.4.2 Att taket på spel- och lotterivinster sätts till 2 miljoner kronor.

Motionsyttrande:

Centerpartiet vill se en spelmarknad som samtidigt erbjuder god underhållning och skydd mot missbruk och som med en del av sin avkastning, genom staten, bidrar till samhällsnytta. Resurser till vård av spelberoende utgör här en viktig del.

I Sverige har vi en reglerad spelmarknad. Det som regleras är bland annat vilka som har rätt att bedriva spel och förhållanden kring själva spelandet, exempelvis åldersgränser och hur stor del av omsättningen som ska delas ut som vinst till spelarna. Däremot finns ingen gräns för hur stora

vinsterna får vara. Centerpartiet anser inte att staten ska gå in och sätta en sådan gräns. Det bör vara upp till spelbolagen att avgöra själva.

Ett sätt att få en fungerande spelmarknad är att öppna den idag reglerade marknaden även för fler aktörer. Det skulle kunna ske genom ett licenssystem. Med licensen skulle följa krav på att följa samma regler som de nu verkande aktörerna, vilka även framöver ska kunna verka på spelmarknaden. På så sätt sker konkurrensen på lika villkor när det gäller skydd för konsumenter och avkastningsregler. Dessutom skulle spelverksamheten även fortsättningsvis ge intäkter till samhällsnyttig verksamhet

Partistämman beslutade att avslå följande att-satser:

9.4.1

9.4.2